

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Блізнец О. В.
*foi+request-80650-
9a7ef613@dostup.pravda.com.ua*

Шановний Олександр Володимировичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваш запит на отримання публічної інформації від 12.01.2021 та в доповнення до листа НКРЕКП від 15.01.2021 № 314/09/7-21, у межах компетенції повідомляє.

Щодо оплати послуг з постачання природного газу

Відповідно до пункту 16 розділу III Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1382/27827 (із змінами) (далі – Правила), оплата побутовим споживачем за надані послуги з газопостачання може провадитися:

- за квитанціями абонентської книжки постачальника;
- за платіжними документами, які виписуються постачальником.

Порядок оплати за поставлений газ визначається в заяві-приєднанні.

Пунктом 17 розділу III Правил визначено, що розрахунки за послуги з газопостачання можуть проводитися на підставі даних про об'єм (обсяг) газу, визначений споживачем та Оператором ГРМ за підсумками місяця відповідно до умов договору розподілу природного газу, укладеного між побутовим споживачем та Оператором ГРМ, або за плановою величиною середньомісячного споживання в опалювальний та міжопалювальний періоди.

Порядок визначення об'єму (обсягу) газу та планові величини середньомісячного споживання (якщо по них будуть здійснюватися розрахунки) визначаються в заяві-приєднанні.

Якщо об'єм (обсяг) постачання та споживання природного газу буде визначатись за плановими величинами середньомісячного споживання, постачальник зобов'язується не рідше одного разу на шість місяців здійснювати звіряння фактичного об'єму (обсягу) споживання природного газу з даними Оператора ГРМ та

НКРЕКП

№ 314/09/7-21 к.в. 10.02.2021

здійснювати відповідний перерахунок споживачу. За відхилення нарахованих сум за плановими величинами та фактичним споживанням за даними Оператора ГРМ пеня не стягується.

Відповідно до положень пункту 18 розділу III Правил розрахунковим періодом за договором постачання природного газу побутовим споживачам є календарний місяць, крім випадку зміни постачальника відповідно до розділу V та VI цих Правил, коли для попереднього постачальника розрахунковий період має визначатися як сума газових діб місяця, що передували даті зміни постачальника, а для нового - як сума газових діб місяця, наступних за датою зміни постачальника.

При розрахунку за квитанціями абонентської книжки постачальника споживач самостійно розраховує суму платежу та сплачує його постачальнику не пізніше 10 числа місяця, наступного за розрахунковим.

При розрахунку за платіжними документами (рахунками постачальника) оплата за послуги з газопостачання має бути здійснена споживачем у терміни, визначені в рахунку, який не може бути меншим п'яти робочих днів з моменту отримання споживачем цього рахунку. Рахунок сплачується не пізніше 25 числа місяця, наступного за розрахунковим.

У разі переплати сума переплати зараховується в рахунок оплати на наступний розрахунковий період або повертається на поточний рахунок споживача на його письмову вимогу протягом п'яти робочих днів після отримання такої вимоги.

Водночас вважаємо за доцільне зазначити, що відповідно до положень пункту 4 глави 4 розділу IX Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (із змінами) (далі – Кодекс), побутовий споживач, який за умовами договору розподілу природного газу розраховується за лічильником газу, зобов'язаний щомісяця станом на 01 число місяця знімати фактичні показання лічильника газу та протягом п'яти діб (до 05 числа включно) надавати їх Оператору ГРМ у спосіб, визначений договором розподілу природного газу.

У разі неотримання Оператором ГРМ до 06 числа місяця, що настає за розрахунковим, показань лічильника газу та за умови, що лічильник газу не оснащений засобами дистанційної передачі даних, фактичний об'єм розподілу та споживання природного газу по об'єкту споживача за розрахунковий період визначається Оператором ГРМ на рівні планового місячного об'єму споживання на відповідний період, що розраховується, виходячи з групи споживання побутового споживача, з урахуванням вимог цього Кодексу. Якщо за підсумками наступного місяця споживач своєчасно надасть покази лічильника газу, формування об'єму розподілу та споживання природного газу за період зазначеного місяця здійснюється з урахуванням наданих показань. Група споживання по кожному об'єкту побутового споживача, який розраховується за лічильником газу, визначається Оператором ГРМ згідно з цим Кодексом. Номер групи споживання зазначається Оператором ГРМ в персоніфікованих даних заяви-приєднання споживача до умов договору розподілу природного газу та в рахунках Оператора ГРМ про сплату послуг за договором розподілу природного газу.

Оператор ГРМ має право здійснювати контрольні зняття показів лічильника природного газу споживача та зобов'язаний не рідше одного разу на шість місяців

здійснювати контрольне зняття показань лічильника газу (з урахуванням встановленого строку для контрольного огляду вузла обліку) та формувати об'єм розподілу і споживання природного газу по об'єкту споживача за розрахунковий місяць, в якому було здійснено контрольне зняття показань лічильника газу, з урахуванням його фактичних показань.

Якщо у споживача, який використовує природний газ комплексно (для опалення, приготування їжі та/або підігріву води), на дату контрольного зняття показань ЗВТ показання лічильника газу будуть менші, ніж надані споживачем за попередній місяць в опалювальний період, то ці контрольні показання вважаються фактичними показаннями лічильника природного газу станом на 01 число місяця, в якому провадиться таке контрольне зняття показань ЗВТ.

Варто зазначити, що відповідно до положень пункту 5.5 розділу V Типового договору розподілу природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2498, споживач, що є побутовим, який за умовами цього Договору розраховується за лічильником газу, зобов'язаний щомісяця станом на 01 число місяця знімати фактичні показання лічильника газу та протягом п'яти календарних днів (до 05 числа включно) надавати їх Оператору ГРМ в один із таких способів:

- 1) через особистий кабінет на сайті Оператора ГРМ;
- 2) за телефоном;
- 3) шляхом зазначення показань у сплаченому рахунку (квитанції абонентської книжки) Оператора ГРМ;
- 4) на електронну адресу.

Таким чином, у випадку надання споживачем природного газу до п'ятого числа (включно) місяця, що настає за розрахунковим, Оператору ГРМ фактичних показань лічильника газу розрахунок за спожитий природний газ здійснюється виключно за такими показаннями лічильника газу. При цьому лише у випадку неотримання Оператором ГРМ показань лічильника газу від споживача обсяг споживання природного газу по об'єкту споживача за розрахунковий період визначається Оператором ГРМ на рівні планового місячного об'єму споживання на відповідний період.

Одночасно повідомляємо, що згідно з положеннями пункту 9 розділу VII Правил, спори між споживачем і постачальником вирішуються шляхом досудового врегулювання спорів у прозорий, справедливий і швидкий спосіб. Постачальник зобов'язаний розглянути всі скарги, отримані від споживачів, і протягом одного місяця повідомити про результати їх розгляду.

Відповідно до положень пункту 25 розділу III Правил побутовий споживач має право, зокрема отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), порядок плати за спожитий природний газ, права та обов'язки постачальника та побутового споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і побутовим споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником, дані про фактичні нарахування (обсяг та вартість) за послуги з газопостачання та іншу інформацію відповідно до договору постачання природного газу; на проведення звіряння розрахунків з підписанням відповідного акта та безоплатне отримання інформації про обсяги та інші показання власного споживання природного газу.

Відповідно до положень пункту 28 розділу III Правил постачальник зобов'язаний, зокрема публікувати на власному сайті та в особистому кабінеті споживача детальну інформацію про зміну цін на природний газ (крім постачальників із спеціальними обов'язками). Зміна ціни на природний газ може здійснюватися виключно з 01 числа місяця; надавати побутовим споживачам інформацію, передбачену Законом України «Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення», зокрема щодо ціни природного газу, порядку плати за спожитий природний газ, прав та обов'язків побутового споживача, дані про фактичні нарахування (обсяг та вартість) за послуги з газопостачання та інші відомості згідно з вимогами та умовами цих Правил, як вказано в договорі постачання природного газу побутовим споживачам. Жодні додаткові витрати за надання інформації побутовим споживачем не оплачуються; видавати побутовому споживачеві безоплатно платіжні документи або абонентські книжки з бланками квитанцій (якщо за умовами договору вони є способом розрахунку); розглядати в установленому порядку претензії побутового споживача щодо нарахувань за спожитий природний газ з урахуванням вимог пункту 9 розділу VII цих Правил і за наявності відповідних підстав задовольняти його вимоги.

Враховуючи вищезазначене, у разі сумніву щодо правильності здійснення нарахувань по особовому рахунку за послуги з газопостачання, споживач має право звернутись до постачальника/Оператора ГРМ для отримання роз'яснень щодо здійснення нарахувань за надані послуги з газопостачання та провести звірку витрат природного газу, нарахувань та оплат по особовому рахунку з підписанням акта звірки.

Щодо приведення об'ємів використаного природного газу побутовими споживачами до стандартних умов

Положеннями глави 4 розділу IX Кодексу встановлено, що визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача здійснюється на межі балансової належності між Оператором ГРМ і побутовим споживачем на підставі даних лічильника природного газу з урахуванням вимог цього Кодексу та договору.

Для визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу приймаються дані лічильника газу Оператора ГРМ. У разі відсутності лічильника газу в Оператора ГРМ приймаються дані лічильника газу побутового споживача.

Якщо побутовий споживач за договором розподілу природного газу не забезпечений лічильником газу, фактичний об'єм спожитого (розподіленого) природного газу по об'єкту побутового споживача за відповідний календарний місяць визначається за нормами споживання.

Окремо слід зазначити, що об'єм фактичних витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу Оператора ГРМ розраховується як різниця між об'ємом надходження природного газу до ГРМ у відповідний період і об'ємом природного газу, який розподілений між споживачами.

При цьому витрати на закупівлю природного газу для покриття виробничо-технологічних витрат включаються до тарифу на розподіл природного газу.

До 01.01.2021 плановані обсяги виробничо-технологічних витрат, які використані при розрахунку тарифу були обчислені на підставі Методики визначення питомих виробничо-технологічних витрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 30.05.2003 № 264 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 09.07.2003 за № 571/7892, та Методики визначення питомих зтрат природного газу при його вимірюваннях побутовими лічильниками в разі неприведення об'єму газу до стандартних умов, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 21.10.2003 № 595 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25.12.2003 за № 1224/8545 (далі – Методика № 595).

Положеннями глави 1 Методики № 595 визначено, що питомі втрати газу визначаються підприємствами з газопостачання та газифікації розрахунковим шляхом самостійно згідно з даною Методикою і включаються до собівартості транспортування газу цих підприємств.

Таким чином, покриття об'єктивної різниці у вимірах природного газу здійснюється за рахунок тарифу.

Враховуючи наведене вище, в рамках здійснення державного регулювання суб'єктів природної монополії, НКРЕКП 23.11.2018 було прийнято постанову № 1498, якою заборонено ПАТ «Київоблгаз» при здійсненні обліку природного газу, використаного побутовими споживачами, приводити об'єми природного газу до стандартних умов для здійснення комерційних розрахунків за використаний природний газ побутовими споживачами.

Разом з тим, АТ «Київоблгаз» (05.06.2019 зареєстровано зміну найменування Товариства з Публічного акціонерного товариства «Київоблгаз» на Акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Київоблгаз») було проігноровано вимоги вищевказаної постанови НКРЕКП та у платіжних документах здійснюються донарахування побутовим споживачам обсягів, які враховують різницю у приведенні до стандартних умов.

Додатково зазначаємо, що АТ «Київоблгаз» оскаржує постанову НКРЕКП від 23.11.2018 № 1498 «Щодо заборони ПАТ «Київоблгаз» приводити об'єми використаного природного газу побутовими споживачами до стандартних умов при здійсненні комерційних розрахунків за використаний природний газ побутовими споживачами» (справа № 640/20904/18) в судовому порядку. На даний час триває розгляд зазначеної справи.

Слід зазначити, що на сьогодні НКРЕКП вживає усіх можливих заходів у межах визначених повноважень для приведення дій Операторів ГРМ у відповідність до вимог чинного законодавства, зокрема АТ «Київоблгаз».

З повагою
Член НКРЕКП

О. Кривенко